

Editoriál

Vážené a milé čitateľky, vážení a milí čitatelia,

aktuálne číslo nášho časopisu s názvom *Jazyk a kultúra* otvára už pätnásty ročník svojej existencie a v intenciách svojho tematického zamerania publikuje recenzie diel a štúdie orientované na aktuálne, ale aj špecifické problémy z oblasti translatológie, lingvistiky a lingvokulturológie.

Štúdiá P. Vaňkovej a D. Munkovej s názvom *Prekladateľské agentúry a ich požiadavky na prekladateľov* sa podrobne venuje problematike MLV (multi-language vendor) a SLV (single-language vendor) spoločností, ktoré na prekladateľskom trhu ponúkajú prekladateľské a lokalizačné služby. Za nemenej dôležitý prvok tohto pracovného priestoru považujú autorky samotný vendor manažment, ktorého úlohou je spravovanie, rozširovanie a udržiavanie siete prekladateľov v prekladateľskej spoločnosti. Príspevok autoriek je zameraný na typologizáciu a deskripciu funkcií jednotlivých členov lokalizačného a prekladateľského tímu, charakteristiku prekladového projektu v jeho jednotlivých etapách i modely prekladateľských kompetencií PACTE či EMT.

Zaujímavé výsledky, relevantné pre orientáciu na súčasnom prekladateľskom trhu prináša výskum, zacielený na prekladateľské agentúry. Výskumná vzorka zahŕňa, ako uvádzajú autorky, 30 prekladateľských agentúr (z toho 22 slovenských a 8 českých agentúr), z ktorých v Českej republike a v Bratislavskom kraji sídli 27 %, v Žilinskom a rovnako aj v Banskobystrickom kraji – 10 % agentúr, v Nitrianskom, Trnavskom a Trenčianskom kraji sídli 7 % prekladateľských agentúr a v Košickom a Prešovskom kraji sú to 3 % opýtaných agentúr. Výskum využíva ako nástroj klasický dotazník, ktorý je cielene zameraný na zisťovanie schopností, kompetencií, zručností či vedomostí prekladateľov, ktorí sú predmetom záujmu agentúrnej kooperácie. Prekladateľské subkompetencie sú rozdelené a zoradené do piatich kategórií: znalosť jazyka, práca s textom a proces prekladu, použitie technológií, osobnostné predpoklady a poskytovanie služby.

Recenzie aktuálneho čísla časopisu *Jazyk a kultúra* sú taktiež tri. Zuzana Gašová v príspevku *Od textu k prekladu – odborná komunikácia a translácia v zrkadle času* recenzuje publikáciu *Od textu k prekladu XVII. 1. časť* (Praha, 2023), ktorej editorkami sú Alena Ďuricová a Jana Štefaňáková. Recenzia *Slovenská a talianska literatúra ako most v bilaterálnych vzťahoch* Ladislava Györgyho sa zameriava na analýzu dvojjazyčnej *Antológie súčasnej slovenskej literatúry/Antologia della letteratura slovacca*, ktorú vydal Slovenský inštitút v Ríme (2023). Jej zostavovateľmi sú Zuzana Nemčíková a Ivan Šuša. Andrea Spišiaková v príspevku *Nová cvičebnica konzekutívneho a simultánneho tlmočenia* analyzuje prínos publikácie Lucie Vierikovej s názvom *Tlmočenie – cvičebnica konzekutívneho a simultánneho tlmočenia* (Nitra, 2024).

Veríme, že publikované príspevky vás svojimi perspektívami zaujmú a obohatia.

Milé čitateľky a milí čitatelia,
dovoľte, aby som vám v mene redakčnej rady časopisu poďakovala za vašu priazeň a zaželala vám príjemné prežitie letných dní.

Nikoleta Mertová
hlavná redaktorka